

У Верні, підчас болгарського національного свята, відпоручник Польщі, вложив заяву, що своїм переворотом він змстом розчарувала ду-

муський загаль. Мелви заспокоїлась румунська преса — аж ось новий доказ „примани“: У Варшаві відкрито Мадярський Науковий Інститут. Але румуни вносять, що ця установа веде більше релігійністичну пропаганду, як наукову діяльність. Такий сам погляд існує тут і про мадлярсько-польське Т-во „Ал. Петерфі“ у Варшаві. Цього місяця відквітнувало це Т-во роковини мадлярської невідомості і при тім нагоді промовив польський проф. Пажевський про спільне історичне поклонання польського та мадлярського народу.

Про це брешня повідомила румунська телеграфічна агенція (Радор), а обурена букарештська преса помістила витяги із „Польські Збройної“ та різних „Курієрів“. У відповідь на цю паперову тривогу видало польське посольство комунікат, в якому м. ін. твердить, що „таке свято відбулося тільки в приватних кругах та не порушує в нім румунсько-польської примани“.

Однак така заява не задовольняє румунської преси, навіть і той, що прихильно ставилась до нового режиму в Польщі (напр. щоденник „Мішкар“ орган проф. Ж. Братіану): „Польки мабуть забули — туди пишуть румунські газети, — що свою незалежність і теперішні границі завдячують передовим заходам та жертвенності колишньої Великої Антанті“. А права преса питає: „Що Польща підтримує мадлярський релігійнізм? Чи поляки проти засади національностей? Забули вони, як у Варшаві господарювали москалі — 4 в нашій Семигороді мадлярі? Польська преса „Курієр Порани“ „Курієр Польскі“ й ін. протривають офіційним заявам. Ми їм не віримо!“

Новий румунський посол у Варшаві К. Вітловський має велике завдання остерте „ді малі тактичні противенства“ і він переконаний, що „вони не змістять традиційної сусідської примани“...

А проте є ще ін. причина не стільки сусідської примани, що сусідського розладу. Як відомо, живе в Румунії 80.000 поляків; розкидані вони по малих містечках (головно Буковині). Хот небагато їх, то проте у Чернівцях мають вони приватну школу, польські народні доми на провінції, читальні, окремішні пласти, — а це все дразнить господарів, які прикидають одним мотом ліквідувати чужої шкільництво (як це сталося із 220 українськими школами на Буковині).

Перед роком заборонено процесію з гравокатоли, церква, бо на церковних хоругвах були жовто-блакитні ленти. Тепер прийшла черга на римо-католиків. Міністерство освіти видало розпорядження, в якому забороняє в державних школах навчати релігії в чужій мові. Цю містку переповіло Польське Радіо, називаючи цей акт „явним ломанням прав меншостей, застережених у румунському основному державному законі“.

Але цей повітряний протест — не зворушить тут нікого з офіційних чинників.

Іншим полем, де сусіди постійно ведуть боротьбу війну, — це торговельні зносини.

Не вважаючи на спільні границі, добру волю, нічку дружбу та можливості взаємно доповняти собі відсутні брани (польський промисел — румунські сиринці), минуло 17 літ, а польсько-румунські торговельні зв'язки ще не поглибилися. Їх тимчасовий та поверховний характер видний яскраво у тих „торговельних договорах“, які звичайно тривають тільки... три місяці! Остання така умова передбачувала існування в Букарешті „Польсько-румунського Комісійного Т-ва“, якого завданням було м. ін. вквітати ввіз румунського товару до Польщі. Заступник цього пів-офіційного інституту провіряв ціни румунського вивозового товару й домагався потім дозволу від румунського уряду на ввіз польського товару. Цей сусідський товаробмін ішов досить гладко, аж дові до того, що румунський торговельний бізнес виказав на перших 3 місяців 1935. р. 79.200.000 доларів — втрати. Румуни підняли крик і внаслідку румунське міністерство торговлі видало торговельні договори з Польщею. Тепер ідуть у Букарешті наради, щоб устатити нові правила для торговельних зносин із Польщею. Як довідуємось, предметом тих нарад має бути ліквідація „Польського Комісійного Т-ва“ та введення рівних вивозових контингентів для обох держав.

Крім цих загально-торговельних клопотів є ще нічка інших „міжсусідських справ“. Мимом на увазі напр. Галичу. Галич притягає не тільки німецький та мадлярський, але вже й єврейський та чеський транзит. Ця конкуренція викликала румунським приставам. (Констанція, Браїла й Галац) і румуни ремствують на Галичу, якою так хвалиться Польща.

Подібне суперництво відбувається і на Чорному Морі, де польські кораблі відібрали румунським транспортом до Середземного Моря та палестинським еміграцію до Палестини.

В той опосіб усе разом і кожне по-трьох: політика і культура і господарство зв'язані і практиці польсько-румунську примани на нічку.

Д-р О. П.

ДО ВСЕЧ. УРЯДІВ ПАРОХІЯЛЬНИХ

І КОМІТЕТІВ ЦЕРКОВНИХ

Наша фірма дістала останніми часами багатозначитів про наше відношення до новоповсталих в Станиславові ліярні дзвонів під фірмою Вілчинські й Фельчинські, що іздуть від села до села розпихаючи де тільки адається свої роботи.

Отже заявляємо, що з названими людьми нас нічого не лучило, і не лучить.

Дивним дивом фірма ця повстала на тому самому місці, де недавно була фірма Магас і Ска здемоксована в часописках, а за якою скривалися два жида Ізраель і Ляб Бергери.

Врешті подаємо до ласкавого відома, що поза нашими осідками Калущем і Перемишлем більше ніде не маємо ніяких робітних місць і загально з іншими ліярнями дзвонів ніякі зв'язки час не лучать.

З шаниною пошаною

БРАТЯ ФЕЛЬЧИНСЬКІ
Ліярня дзвонів

КАЛУШ або ПЕРЕМІШЛЬ

2-3 1768

Стріли у Ченстохові.

КРИВІ ДЕМОНСТРАЦІЇ БЕЗРОБІТНИХ.

ВАРШАВА, 27. 3. ПАТ. Секція безробітних, що існує при профес. союзах у Ченстохові, підняла в останніх місяцях протидержавним впливом і в зв'язку з цим планово змагала до постійного підбурювання безробітних і викликування вуличних заворушень.

Вчора в год. 13-тій група безробітних, до якої долучилося вуличне шумовиння, зібралась перед льокалами фонду праці і бюра місцевого комітету допомоги безробітним при вул. Яснотурській, демолуючи і грабуючи льокаль, при чому юрба віддала кілька сирілів. Чотири поліцаї, що були недалеко льокалю, віддали низку стрілів на пострах, закликаючи юрбу, щоб не

рестала грабити і розійшлася. Одначе напасники не послушали закликів, але обжидали поліцаїв камінням і цеглами, ранячи їх.

Поліцаї у власній обороні мусіли покористуватися пальною зброєю і ранили 6 осіб злових напасників. Коли надійшов більший відділ поліції, юрба без ужитку зброї розійшлася. Між раненими є відомий на місцевому терені комуніст Лука Петрас, караний за протидержавну діяльність 2-літньою в'язницею.

Ранених перевезли до шпиталю, де їх віддав ченстоховський староста Влада веде енергійне слідство в цій справі.

Г. І. МАГОТ.

ОБОВ'ЯЗОК.

Зовсім проти своєї звички Павло Бураш забув вложити на голову свою шапочку, якою закривав свою голову з невеличкою кількістю волосся від прогуду. Він, Бураш, дуже совісний книговод, забув того дня ще щось більше. Сидів над столом задумавшись, грав своє перо і не відсилював чини до книги. Дивився на мухи на шибках і мріяв так, якби маб. літ двадцять. А проте йому було вже за сорок. Закохався в дідаха.

Скромний, болячий та недовірливий, щойно тепер усвідомив собі свій вік. Не робив собі ніяких ілюзій щодо своєї особи та скромного становища. Він ніколи не був би зв'язався на перший крок — це вона дала почин до всього. А почин був не нахабний — скромний. Інакше він був би почував себе ображеним. Коли випадок звів їх до купи, почали вони спершу дивитись крадькома один на одного, потім усміхались і врешті вона мусіла звернутись до неоміняного мужичка з першим словом.

Розмовляли мало, тільки про те, що треба. Бураш аж перелякався, коли спостеріг одного дня, як щораз більше затісняється його знайомість. Ще й досі чує у своїх вушах: „Ви мені дуже симпатичні і перше враження, яке робите, є за вами“. Такі слова запалили непорочно серце книговода. Він робив собі великі надії на майбутнє. Одного дня він умовився із своєю знайомкою на цілий вечір — на вечеру і після цього до каварні.

— Так починається справжня любов! — сказав він собі з насолодою.

Він був захоплений. Ось зустріч першу жінку в житті, що його любить!

— Паме Бураш!

Він аж підскочив на хресті. Обиті шкрявотами двері, за якими сидів директор, відчинились.

Як учень, що його зловив учитель на безділлі, підійг Бураш.

— Чим можу служити панові директорові?

— Ходіть до сиди, я мушу вам щось сказати.

Бураш увійшов до директорського кабінету з деяким острахом. Уперше переступив поріг цієї кімнати. Вже передбачував якусь догату.

Директор сів вигідно у кріслі за широким столом і дивлячись униз на свого книговода.

— Паме Бураш! Ви наш старий урядовець і ми маємо до вас якнайбільше довіри. Ми дістали нині дуже важні документи в залікованих пакетах. Вони мають таку велику вартість, що я не маю навіть віддати аложити їх до сейфу на одну ніч. Іде небезпечніше було би їх вистити при собі. Їх могли би легко вкрасти і там і тут, бо дуже можливо, що вже хтось знає про те, що вони є нас. Чи ви розумієте?

Павло Бураш кинув головою, хоч усе ще не розумів, чого від нього домагаються.

— Обережність наказує мені, щоб цих паперів не тримати при собі — говорив директор. А що не знаю ніякого певного сховища, то хотів би я ці папери дати переховати вам. Ви чесні, поважні людина і ніхто не буде підозрівати, що ці папери у вас. Вложіть ці папери до кишені і завтра принесіть мені її назад.

Коли Бураш стояв у своїй кімнаті і тримав у руці коперту, ледве міг заволодіти своїм хвилюванням. Він був гордий, що директор має до нього таке довіри, але відповідалість тяжила йому дуже. „А що було би, якби мені хтось це вкрав! А певне не зможу цілу ніч спати!“

Чи його шеф не сказав йому, що вже хтось може знати про ці документи. Запечатана коперта знає найкраще, що там мусить бути щось дуже небезпечне.

Ці думки хвилювали його так дуже, що він не міг заволодіти собою. Рішив, що лишиться дома, зачинить двері і до ранку не вийде за поріг хати.

Але нараз притадав собі, що має певні зустрічі. Коли не піде туди, то певне втрапить цю жінку, бо вона не вбачить йому, що мусіла чекати на нього так довго. Ані її ім'я, ані адресу він не знав.

Зустрітись з нею, вислати до неї лист, було неможливе. А його думка, що тоді як він не їде, до його хати можуть увійти аломники, буд для нього нестерпно. Коли вийде гроші із собою, на нього можуть напасти по дорозі.

Вдвигнувшись був такий арестив свого шасту і лишитись дома. Тепер почали приходити до нього певні думки про кримінальну історію, які витували із часописів. Прийшло йому навіть до голови, чи саме ота незнайома, з якою розмовлявся, не має якогось відношення до таємних справ і чи той злодій, що чепав на них, усе не він, де вони опинились? Можливо, що сама ця гарна жінка є у змові з бандитами і все це так арочно зааранжоване...

— Ні! цей епізод з нею загалом гарний, щоб бути правдивий — віддав він покірливо. — Усе мусить мати якусь свою причину і тепер я вже розумію, чому вона зі мною перше поважувалась.

Він адушив своє почуття і зачинив двері. На другий день уранці директор привіз до нього свої роботи із привітною усмішкою.

— Ало добре, що вас бачу! Ви точний, совісний і чесний урядовець. Від нині будете в моєму кабінеті! Ця історія з паперами зааранжована мною тільки для проб. Можете ці папери кинути до коша, бо там є старі газети.

Проба... тільки проба?... І тільки для того мусів я...?

Перед його очима блиснула постать гарної блондинки, як вона верхово сполудняла в годинник і відходить швидко туди, щоб її не могли навіть пізнати.

Перед. 4. 6.

Представники української кооперації у міністра Понятовського.

Для 26. ц. м. відбулася конференція представників української кооперації у міністра рільництва П. Понятовського в правильності дир. департаменту Я. Рудницького. Від української кооперації взяли участь у цій конференції голова РСХУ ім. Павличковський, дир. РСХУ сен. Луцький і дир. „Маслосоюзу“ ім. Паліп.

Делегати представили подорожні листи і наші послухали в справі організації і обігу сільсько-господарських артикулів через кооперацію, зо-

крема в ділянках: 1) виконували нового закону про молочарство, 2) проекту закону про стандартизацію експорту масла, 3) в справі безвідплатних і промислових законом зимо, ставлених до ручних молочарів, 4) високим комісійних оплат на отримання молочарів і сметанових збірних та 5) Молочарства на Волині, 6) Крім цього у справах обігу інших різноманітних артикулів.

Конференція тривала півтора години.

Політичне значіння гостинності виступів українського театру в Москві.

Для 21. березня скінчилися 10-денні гостинні виступи українського державного театру в Києві в Москві. Крім опер українських композиторів театр виставив теж оперу Римського-Корсаков „Садко“, основу на тлі відомої комедії Островського. Большевицька преса багато місця присвятила успіхам цих вистав і поодиноким артистам. Сталін і народні комісари ходили часто на вистави українського театру. Після закінчення гостинних виступів „Ізвестія“ з 23. ц. м. у статті підписаною політичними зазначення, що надалі тим виступам большевицький уряд і комуністична партія „Ізвестія“ оцінюють успіхи українського театру як доказ „великої єдності і єдиної цілі соціалістичної культури“.

Осуджуючи давні методи царського уряду у відношенні до України, „Ізвестія“ виступають зі своєю більшою лютю проти українських націоналістів, яких вважали, як виходять зі статті, були дуже близькі до останнього часу. Націоналісти намагалися, мовляв, відірвати українську культуру

від родинного ґрунту: „Політикуючи, зражуючи український нарід, перемішували вони боротьбу за українське мистецтво, за українську культуру у злобне, тупе і шкідливе обмеження рам розвитку. Вони пробували протиставити все, що українське російському, сподіючись розбити великий союз народів СРСР. Хто не знає шкідливих „вправ“ українських буржуазних націоналістів у ділянці мови, музики та українського театру!“

Далі згадуючи про долю безсмертного Т. Шевченка, „Ізвестія“ зазначають, що „давня історія переслідування українського народу повторюється і тепер на наших очах майже щодня у безпросвітному та жалюгідному існуванні українських поневолених мас за большевицьким кордоном“. „Тепер — читаємо далі — український театр складає політичний йопат перед краєм, перед урядом, перед комуністичною партією, перед тов. Сталіним...“

Ось які висновки робить большевицький орган з приводу гостинних виступів українського театру в Москві.

„Велика Британія виповнить свої зобов'язання“.

Промова мін. Ідена.

ЛОНДОН. Вчора, в год. 16-тих виголо- шав міністер Іден у Палаті Громад заяву на тему льокарненських зобов'язань. Він зробив огляд історичних випадків, які довели до створення й втримання демілітаризованої смуги в Наддніпрянській Україні, що саме Німеччина запропонувала включити справу демілітаризованої смуги до льокарненського договору, бо справа наслідки спершу до версайського договору. Іден заявив, що Німеччина ніколи не робила закиду, будучи до льокарненського договору підписала вона під примусом, як Версай. Закінчив, французько-совітський пакт перемінив умови льокарненського договору — сказав Іден — не витримує критики тому, що в гру входять інтереси Бельгії, яка з Савітами не заключила жодного пакту, хоч більше ніж половина демілітаризованої території межує саме з Бельгією. Іден з натиском підкреслює, що Англія не виступає в тому спорі як суддя, лише як рунитель і тому має точно означити зобов'язання, що про них говорять 4. стаття репського пакту. Міністер твердо станив на становищі, що для Британії мають ці зобов'язання силу до сьогодні і що британський уряд не вярнеться їх. „Не маю на- жор бути першим міністром закордонних справ, який зняв би назад підпис постановлений Вел. Британією“ — заявив Іден, а палата громад при- жала ці слова бурхливими оплесками.

Наради генеральних штабів сигнатарів репського пакту мають чисто технічний характер. Іден засяг відповідалиме засягові запорок репського пакту і зовсім не поширює політичних зобов'язань Вел. Британії. Вони льогічно зв'язані з льокарненськими запорами. Вел. Британія все стояла на становищі невідповідності Франції й Бельгії. Брит. політика має оборонні цілі, а зобов'язання Вел. Британії передбачу- ють лише на випадок неспровокованої напад- ки. Вел. Британія не може вярвати в період- ний конфлікти, що сягають поза терен, об'я- ний постановами репського пакту. Положення, і йому відбулись льокарненські наради, бу- ло дуже заморне і прозито можливістю війни. Спероти загрози війни вярта було навіть пого- дитися на постанови, включені в „Білу Книгу“. Та всі дотеперішні зусилля нічого не дали. Бачи, що ми від Гітлера дістали, це його зго- да не побільшувати стану військ у Наддніпрян- ській Україні, то це вже було б щось незвичайне.

Свою промову закінчив Іден підкресленням, що „тепер найшлись ми в фазі найкритичніших міжнародних переговорів“.

Брит. уряд знає свої зобов'язання. Він змага- тиме до порозуміння і не піддається впливам того чи іншого краю. Брит. уряд бажав бути безсторонним; Франція повинна зрозуміти бри- тійське становище й об'єктивно підійти до ні- мецьких пропозицій, зате Німеччина повинна кермуватись думкою про мир і згоду в Європі. Краще було б, якби в усьому світі більше спіра- лися на право та лад, менше — на мечі.

Бритійська політика знімається понад інте- реси партій. Вел. Британія змагає до миру, до поруки святості трактатів і міжнародних зобо- в'язань, до задоволення майбутнього без страху, який в теперішню пору є в народах“.

Слова Ідена привали бурхливими, довготр- ващими оплесками.

ПАЛАТА ГРОМАД СОЛІДАРІЗУЄТЬСЯ З ІДЕНОМ.

ЛОНДОН, 27. 3. ПАТ. Дискусія після іде- нової промови виявила, що його політика має повну піддержку палати послів і що недавні ітаки, головню в англійських клерикальних сфери, не відповідають громадській думці. Крім Льюїса Джорджа всі промови погоди- ються зі закордонною політикою уряду.

Виявилось, що Німеччина не найде в Англі- ніякої піддержки, тому в німецькій делегації замінував песимізм.

ПОХВАЛИ ПРЕСИ.

ЛОНДОН, 27. 3. ПАТ. Найповажніші орга- ни різних політ. напрямків: „Таймс“, „Дейлі Телеграф“ та „Морнінг Пост“ називають вчо- рашню промову мін. Ідена найкращим висту- пом у його дотеперішній парламентській кар'єрі. Йому особисто приписують скріплення позиції уряду.

ДАЛЬШІ АНГЛЮ-НІМЕЦЬКІ ПЕРЕГОВОРИ.

ЛОНДОН 27. 3. ПАТ. Подробниці розмови прем. Болдуїна з амбасадором Рібентропом дер- жать у строгій тайні. У німецьких колах гово- рять, що мала вона широкі характер. Правдо- подібно Болдуїн, подібно як Іден, настоював, щоб Гітлер поставив помірковані контрпропо- зиції.

Вибачливий

Кравецький Салон для Пань і Панів

СЛОВАК

Львів, Legionia 3. 1.

(над німом Casino), тел. 247-83

поруває багато засоблений склад красних мате- ріялів і англійських по найкращіших цінах.

ВИЖГОРОДОК.

ІСТОРІЯ ВОЄІ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В ІСТОРІЇ ОДНОЇ ЦЕРКВИ.

1

Недавно у Кремлі відбувся незвичайний судовий процес. На лаві обвинувачених сівало 4 жінок і 13 мужиків, мешканців Вишгородка, кре- мненського повіту. З них троє вже у старшому ві- ці: Олена Рудницька — 63 літ, Соломон Пили- пець — 63 літ, Никифор Рудницький — 49 літ; решта в середньому віці і тільки один Драганчук молодий хлопець 19-ти літ. Всі поважні, статоч- ні господарі й господині. Судили їх за дивний іконостас, що ситувались недовпустити до розбірки іконостасу у своїй церкві, яку мали передати ла- гинникам. Акт обвинувачення так нахвилював їх подій у Вишгородку 10. і 11. червня 1935. р.

Для 9. червня поліція повідомляла місцевого священника о. Шиманова, що на другий день він має забрати з церкви предмети культу та бути присутнім при розбірці престолу. Священник від- повід, що такого наказу від своєї влади не має і тому поїде за виписаними до декана. Так він і ро- бив. Не зважаючи на це, 10. червня в год. 7-й ра- но місцевий командант поліційної станції Огород- нік відчинив церкву (вона з місяці передтим була зачинена адміністраційною владою) і впровади- туду кількох робітників із Кремля, між іншим штурмистів. Вони мали розібрати престол та іко- ностас, гордоці вишгородчан. А щоб люди не пе- решкодили їм у розбірці, командант зачинив ро- бітників у церкві. Однак вишгородчани, що зна- ли цю загрозу, яка зависла над їх церквою, за- приїмали підсирійний рух коло церкви та відкри- ли в дзвін на тривогу. Збіглась юрба людей, по- явилась поліція. До команданта поліції звернулись люди за інформацією та просили показати їм „бумагу“ від влади, себто наказ на писемі про розбірку іконостасу. „Дура лекс, сед лекс“. До- дали навіть при тому, що як побачать таку „бу- магу“, то самі допоможуть розібрати коштаний іконостас, щоб бодай його оберетти перед поло- нанням при розбірці папосів. Але „бумаги“ не було. Все робилось згідно з воляньською системою: телефонічно йшли накази з воєвідства до старо- стів і звідтам до місцевих поліційних чинників. Лише значно пізніше, вже в початках липня, по- явився на писемі відповідний розпорядок воєвід- ства. Чи правно обоснований, про це нижче. Тут підкреслюємо, що поліція не могла показати се- льянам „бумаги“, і це в очах селян ґрунтовно змі- ньвало ситуацію. Адже вже двічі передтим виш- городчани відбивали збройний напад на свою церкву. Перший раз у 1923. р., коли поляки з околиць — бо в самому Вишгородку їх нема по- ва урядовцями — на чолі з асьондом ам. зі Снілля з Галичини зробили спробу силою забрати цер- кву. А другий раз це повторилось в 1928. р. При тому був ранений людию Никифор Рудницький, один із теперішніх обвинувачених. Вишгородчани відбили обидва напади. Я нікого за це не покарано, крім священника о. Закидальського, що не хотів у 1928. р. віддати папосникам ключів від церкви. Видно, ремінісценції були завжди живі, бо коли поліція почала розганяти юрбу, на поліцію по- палось каміння. Поліція відійшла. Розійшлись і селяни. Під вечір знову збіглась юрба 600—700 осіб, переважно жінок, і знову дійшло до сутич- ки з поліцією, що була вже зміцнена зі сусідніми поліційними станціями. На другий день, 11. червня, в год. 5-й рано прибув на автох карний відділ по- ліції з Кремля під командою п. Лісовського. По- чали стріляти в юрбу з газового бомбомету, але селяні бомб не зробили відповідного пражіння на юрбу. Тоді кинули дві справжні гранати, які ра- нили кількох селян. Юрба розбіглась, а в церкві кічили розбірку іконостасу. Поліція арештувала тоді багато людей і з них 20 осіб осьде недов- засіло на лаві обвинувачених. Суд засудив усіх, визначуючи поодиноким обвинуваченим кару від 6 місяців до 2 і пів років. Але до всіх засудже- нців пристосували амністійний закон, тому ніхто до в'язниці не пішов, крім одного наймолодшого: 19-літнього Драганчука. Отже є одна жертва по- літичних подій з вишгородською церквою

Економічний огляд.

Українська хроніка.
Один із піонерів.

Сьогодні, коли ми в господарському напрямі якнайповніше завалюємо, коли центральні економічні установи представляють велику матеріальну і моральну вартість, з цікавістю читаємо про ті часи, коли клався шойно перші фундаменти під будову господарської організації. Зокрема цінна і подвійно цікава така лектура, коли авторами не є історики-архівари, а самі піонери, ті, що разом з іншими виконували важку початкову працю. Таким піонером був інж. Василь Нагірний. Хто захоче читати його спогади („3 моїх споминів", Львів, 1935, стор. 70), видані РСВК'ом як відбитку з „Кооп. Республіки", цей не скорше їх відложить, поки не знайдеться на останній сторінці. Писав їх автор уже дряхлою рукою, як заявляє в передмові д-р І. Витанович, „в останніх днях трудящого життя". Архітект із професії став одним із нечисленних будівничих нашого господарського життя. „Народня Торговля", т-во ремісників „Зоря", „Дністер", організації пожежних товариств (якої тоді ще не вдалось розбудувати), „Сокіл", „Ремісничо-Промислова Бурса", „Жін. пром. Служ.", „Труд", „Народня Гостиниця" та ще дещо, — ось установи, які завдячують Василю Нагірному якщо не те, що взагалі існують, то бодай те, що швидко вирости і стати на твердій матеріальній базі. В книжці представлені труднощі, які зустрічали основоположники екон. організації, брак віри в багатство у свої сили, інтриги, зависть і інші пороки, так добре відомі нам у теперішності. Більшість фактів та подій, подана мемуаристом, відтворює теж політичну атмосферу в Галичині від кінця XIX і з початком XX століття. РСВК-ові як теж дрови Витановичеві належить ся подяка за видання цієї книжки.

Польська хроніка.

ДЕФЛЯЦІЯ ГАЛЬМУЄ АКТИВІЗАЦІЮ ГОСПОДАРСЬКОГО ЖИТТЯ.

Струї і напрями в господарській політиці Польщі є постійною темою міркувань теоретиків і практиків. Офіційно реалізована від літ політика дефляції викликає постійно гостру критику. Цікаві міркування помістив А. Фальк в останньому аштанку журналу „Господарка Народова". Порівнюючи продукцію деяких засадничих артикулів у Польщі, Німеччині та СРСР, (цифри для Польщі упокорюючі), автор виступає рішуче проти „стягання пояса", проти сьогоднішньої нужди нібито кращого завтра. Він вказує на різні сумніви, що огортають громадянину Польщі. „Обиватель — читаємо у статті — думає собі: „рівняння в долину" триває вже 7 років, а кінця не видно. Кажуть мені вирікається того і тамтого. Добре, але в ім'я яких конкретних вартостей? В ім'я стабілізації валюти? Чейже ця стабілізація є засобом, а не метою. В ім'я бюджетової рівноваги? Та від 7 років держава не може звязати кімців і це діється теж майже в цілій Європі. В ім'я торговельного і платінного бізнесу? Чейже наша робота не є нечувачно низька, а видайність праці робітника вищу бована понад західно-європейську норму. Чи може в ім'я гасла *Enrichissez-vous*? Але це гасло (завдя завтра, а не сьогодні) не має нічого з суттєвості суспільної динаміки. Воно вже прогомонило..."

Цікавий був теж виступ на днях проф. Е. Ліпінського. Він у своєму виступі протиставив помилковим зложенням дефляційної політики, що по суті хоче обнижати продукційні кошти, щоб поправити платіність господарських процесів. Обниження всіх цін до рівня сіль-госп. продуктів мглоб дати добрі результати тільки тоді, колиб можна до цього рівня спровести всі кошти, себто податки, платні, тощо. А це є утопія. Тому не зниження цін промислових продуктів, а підвищення цін сіль-госп. продуктів і піднесення покупної сили міських мас може нам дати поліпшення сучасного стану. Замітне ще те, що проф. Ліпінський визнає найважливішою проблемою в обговорюванні напрямів господарської політики Польщі справу воєнного погіршення.

ПОЛЬСЬКА ПРЕСА ПРО НАФТОВІ ТЕРЕНИ.

В останньому часі все більше статей зустрічаємо в польській пресі про „устицький нафтовий басейн". Деякі газети видали власних кореспондентів на терен Ліпня і друкують об-

ширні репортажі про експлуатаційні і розшукові роботи, що там ведуться, про надії населення, рухливості спекулянтів, тощо. Деякі газети скептично дивляться на видайність і експлуатаційні можливості нового „басейну" і називають „найнижчим" тих, що шукають там щастя.

ЦІНИ І КОНКУРЕНЦІЯ НА ЗАКОРДОННИХ РИНКАХ. — КОРИСНІ ПРОЯВИ.

Не вважаючи на засаду компенсації, яка тепер грає першорядну роль в міжнародному товарному обміні, конкурентність цін усе ще має свою велику вартість. Ця конкурентність особливо важка для держав злогого б'юджету, які зустрічають на чужих ринках „валютний дампінг" держав, що кинули валютний паритет. Не тільки Франція стоїть перед важливим питанням, яким способом повернути французькому промислові конкурентність на заграничних ринках. Також Польща, якій спеціально належати мусить на еквіваленті торг. бізнесу, з тривогою дивиться на труднощі конкуренції, що їх спричиняють нові польські цін і ціни світових. Ця тривога щоправда в останньому часі меншає. В ділянці цін іде замітна еволюція: в Польщі цін падають, а закордонном ростуть у гору. Якщо загалом еволюція йтиме далі, то ситуація польського експорту значно помярає.

ЦІНИ ЗБІЖЖА ПІДНЕСЛИСЬ

Цін збіжжя проявляють сильнішу тенденцію. Значні вахуть цей обсяг в Великодніми Святами, а також зі зверховою тенденцією на закордонних збіжжєвих ринках.

Світова хроніка.

ГОСПОДАРСТВО ПІД ЗНАКОМ МОБІЛІЗАЦІЇ.

Розпалена до червоності горячка загально-го зброєння викликає таке господарське явище, як високовідсотковий зріст промислової продукції при тій самій або і меншій покупній силі мас. Зброється всі, навіть мала Швейцарія проголосила, що для оборони своїх кордонів змушена влада повинна капіталі в розбудову воєнної сили. Не тільки в Німеччині, але теж у Франції, в Англії, в Японії і в менших державах замовлення мобілізаційного характеру є головною складовою частиною теперішньої

коніюктури. Підкреслити треба те, що акції фабрик зброї, електрики, моторів, авіопланів і газових промислу, що тісно зв'язані з воєнними замовленнями, тримаються високих курсів. На всіх біржах за ними шукають, при чому не падають вони тим рівним хитанням у курсі, що інші акції та процентові папери. Заслужує теж на увагу створення спільного англійського фронту англійського уряду і федеративних британських промисловців у справі переведення плану зброєння Вел. Британії.

ГОСПОДАРСЬКІ РЕФОРМИ В ЯПОНІ.

Новий токійський уряд — хоч і оформив уже свою програму — то проте чимало її своїх планів чи пак деталей заховав перед широкою публікою. Японська газета „Нічін-ніч" заповідає, що заповіднені в загальних змислах реформи мають своїм змістом дуже міцну контроль урядом цього господарського життя, особливо „ключових" промислів і банківості, зокрема зв'язання соціальних відносин. Останнє мало б проявитись у широко запровадженій помірній акції в користь робітників, хліборобів і рибаків.

Як видно з того, революційний виступ частини японського війська, готови мати далекодіючі господарські і соціальні наслідки.

В. Н.—вч.

„Проти нашої волі".

АДІС АБЕБА, 27. 3. ПАТ. Втора разо Італійські розкидали в околиці Гаррару летючий такий зміст: „Народи Тігре і Годжаму! Кола світні у заші країні збомбардовані, це сталося проти нашої волі. Як переможемо, відбудемо країну від них".

Ще відгук марсейського атентату.

БІЛГОРОД, 27. 3. ПАТ. Югославський трибунал оборони держави судить адвоката Андри Артуковича, якому закидають, що керував школою хорватських терористів в одному із закордонних таборів. Прокуратор домогався для підсудного смертної кари, унаслідок його одних з моральних винників смерті короля Олександра.

Проти наступу на українську молочарську кооперацію.

(Допис з Базару, пов. Чортків).

Загальні Збори Районової Молочарні в Базарі, які відбулися з початком березня ц. р. при участі 70 представників, що заступали 681 членів Р. М., прийняли звіт з діяльності управи Р. М. З уваги на керепони, що їх ставлять різні чинники в існуванні й розвитку Районової Молочарні та з уваги на акцію з метою оснувати нові польські молочарні проти волі й на шкоду українського населення, зібрані стверджують, що лише кооперативні молочарні, створені і ведені на основі обов'язуючих законів і на кооперативних основах під проводом наших центральних кооперативних установ: Ревізійного Союзу Українських Кооперативів і Маслосоюзу, відповідають вимогам і потребам українського населення і лише такі кооперативні молочарні приносять селянському населенню користь і допомогу в сучасному, тяжкому господарському положенні. Тому, що в останніх часах польські чинники почали знову наступ на нашу молочарську кооперацію і при тому поширюють ще правдиві вісти про районізацію молочарень та

про дальше існування наших кооперативних молочарень; тому, що ті чинники організують нові молочарні виключно в районах, в яких існують і ведуть правильну господарку користь для населення наші кооперативні молочарні; тому, що ті чинники лякають людей, що наші кооперативні молочарні будуть звільнювати населення муситиме доставляти молоко до них нових молочарень, загальні збори заперечували проти такої поведінки польських чинників. Одночасно збори ствердили, що в районі Р. М. Базар, яка добре розвивається, не треба іншої молочарні, яку намагаються накинути на цьому населенню всупереч його волі. При тому загальні збори Р. М. Базар постановили дати вести корисну працю для всього хліборобського населення без різниці національності — під проводом наших централ, РСВК і Маслосоюзу, строго придержуючись усіх припоручень, в даних нашими центральними кооперативними установами.

Міські Театри у Львові, субота 28. березня 1936.

Нині у ВЕЛИКИМ ТЕАТРІ в год. 8-мій:

„Пригода в Гранд Готелю"

Дуже популярна серед львівської публіки

оперетка П. Абрама

з Ів. Кульчицькою в ролі Великої княгині.

Франко-італійське зближення.

РИМ, 27. 3. ПАТ. Підчас вчорашніх розмов Мусоліні з амб. де Шамбреном оба державні мужи розглянули біжучі політ. питання, зокрема: недавні римські доповнюючі пакти і поставу Італії до морського пакту та до ревіського питання. Як запевняють франц. крути, амб. де Шамбре оптимістично глядить на франко-іт-

лійську співпрацю, яка знову налашдується, як покінчиться справа санкцій.

МИРОВІ ПЕРЕГОВОРІ ЩЕ НЕ ПОЧАЛИСЯ.

РИМ, 27. 3. ПАТ. Заперечують чутки, немов би представник комітету 13-х Мадарія почав переговори з амб. Грандієм, бо цей останній не має до того ніяких повноважень.

П р и с и л а й т е п е р е д п л а т у !

ПРЕМІЙНІ ФОНДИ В ОБЕЗПЕЧЕНІВІ Т-ВІ "ФЕНІКС" НЕ МАЮТЬ ПОКРИТТЯ.

Обширна платня урядовців і провізій агентів. ВІДЕНЬ, 27. 3. ПАТ. В найбільшій забезпеченій товаристві в Австрії "Фенікс" виявилися невідповідні відомості. Ствердили порушення постанов про завідування резервними фондами забезпечених премій. Щоб охоронити фонди забезпечених передвратами, австрійська рада міністрів видала 4 нові закони, які передбачають: 1) організацію реєстру для резервового фонду премій; 2) створення спеціального фонду премій; 3) створення спеціальних установ на покриття недоборів премій в одній з примітивних забезпечених агентів, платня урядовців і коштів адміністрацій цих товариств, і навіть розширення спеціальних службових договорів і підписання нових обіжних договорів. Спеціальний урядовий комісар і надзвірна влада контролюватиме реєстр резервового фонду премій.

ШЕВЧЕНКІВСЬКЕ СВЯТО В ДІВОЧІЙ ГІМНАЗІЇ.

Гідно відзначувала молодь дівочої гімназії "Малої Школи" у Львові пам'ять Т. Шевченка, відзначаючи 26. ц. м. два концерти: передпозднім для самої школи, ввечерю для запрошених публіки. Оба концерти з тою самою програмою відбулися у великій залі Музичного Товариства. Другий пізнім ввечерю після припинення кіноних сеансів. Головним збірним концертантом був сильний дівочий хор, зложений із 60 учениць, що під проводом проф. І. Гриневича виконав шість точок. Співаки композиції Лисенка, Людкевича і Кудрика, приспівали на жіночий хор "а капелла". Проф. Гриневичий зложив у своє діло багато праці і виконав зі свого завдання по мистецтву. З молодого голосового матеріалу добув прекрасний металічний тон, що змінився золотом серед примітивних інструментів. До піднесення естетичного смаку причинились маловісні народні строї, а яких виступили всі хористки. Музичну частину концерту доповнили зовсім удатне зрештою сольо учениці Лесі Михайлівської та вертепна продукція уч. М. Кравця, що з інструментом відігравала хорів В. Баранського та приспівало М. Лисенка. Повне призначення належало трьом декламаторкам: О. Сениці, Христі Терещакі та Мироті Дрогомирецькій. Особливо остання виявила у Шевченкових "Псалми Давидові" великий декламаторський тал, репонуючи знаменитою дикцією і багаторекс голосом.

Загальне враження концерту над сподіванням радіше і симпатичніше. Виконання цілої програми стоїть на справді артистичному рівні і приносить честь не тільки концертантам, але й цій школі, що під дирекцією п. В. Винара розвивається дуже гарно.

О. К.

КНИЖКА ВІДЗНАЧЕНА ЦЬОГОРІЧНОЮ НАГОРОДОЮ "Т-ВА ПИСЬМЕННИКІВ І ЖУРНАЛІСТІВ"

ХИМЕРНЕ СЕРЦЕ

ІРИНИ ВІЛЬДЕ —
що тільки одна дістала
цього року літературну
нагороду.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Литва заявляє, що веде з Німеччиною виключно переговори на господарські теми, не торкаючись політичних справ.

Постійна Рада Малої Антанти відбуде найближчого тижня надзвичайну конференцію, щоб розглянути положення після ревілітаризації Наддніпря.

До чехословацького сенату вплинув проект спеціального режиму у прикордонних повітах; чужинці не могли там мати нерухомостей ані володіти нічим звання; держава мала великі права акупувати нерухомості. Інший внесок передбачує відібрання громадянства особам, що у закордоні ведуть протидержавну діяльність.

Французькі комуністи збільшать провадою: до 4 або 5-кратно скількість своїх мандатів. Мандат соціалістичний.

Тимчасовий керманіч апостольської адміністрації для Лемківщини.

Аг. Вохуд повідомляє, що до часу полагоди іменування нового апостольського адміністратора для Лемківщини після смерті о. Масюха, спра- ви апостольської адміністрації для Лемківщини веде дотеперішній заступник адміністрації о. парот Поляскавич.

Розбудова українського промислу.

Оснування спілки "Український Нафтовий Промисл", сп. з обм. відпов. у Львові.

В останніх днях січня та в лютому ц. р. по' явилися в нашій пресі нотатки про відкриття нових нафтових теренів у Липо та в сусідніх селах турчанського повіту на Бойківщині. В цих нотатках наша преса звертала увагу українського громадянства на це відкриття, яке зробив, мимоходом кажучи, наш земляк інж. Трешневський, та накликувала наші господарські круги зацікавитись цією справою і створити відповідну громадську установу для організації українського нафтового промислу та не допустити до того, щоб, як колись у Бориславі та околиці, і нафтові терени і ввесь нафтовий промисл перейшли в чужі руки. Місцеве свідоме селянство, головні села Михнівці, бажало причинитись до розбудови українського нафтового промислу та вислало до Львова свого делегата з особі селянина Василя Смоляка з дорученням відвідати наші центральні установи та деякі редакції нашої преси і переказати їм побажання місцевих свідомих селян, щоб наші центральні заклади організації нафтового промислу. Тоді за ініціативою директора Зем. Банку Гіпотечного д-ра Павла Кривуцького зійшлися представники наших центральних фінансових і господарських установ, а саме Земельного Банку Гіпотечного, Центробанку, Дністра, Центросоюзу, Маслосоюзу, Народної Торговлі та Ревіз. Союзу Українських Кооператив, на маруді і вибрали Організаційний Комітет з цілі підготовки справи, зібрання потрібного інформаційного матеріалу та оснування нафтової спілки. В склад цього Організаційного Комітету увійшли: през. д-р Кость Левинський як голова і д-р Павло Кривуцький, дир. З. Б. Г. Іван Мартюк, дир. Центросоюзу, радн. Юліан Мудрак, дир. "Дністра" та Роман Левинський, дир. РСМК — як члени. В працях Комітету від самого початку брав живу участь також п. С. Кузик, дир. Центробанку, хоч формально членом Комітету не був, а відтак і д-р Володимир Лисняк, синдик Зем. Банку Гіпот. Організаційний Комітет наших центрів відразу приступив енергійно до діла, зібрав потрібний інформаційний матеріал, навіязав безпосередній зв'язок із селянами в Михнівці й сусідніх селах, агитував відповідну скількість наших установ та українських купців і промисловців, перевів у короткому часі всі потрібні організаційні праці, словом — зробив усе, щоб уможливити і прискіпити оснування української нафтової спілки. З кругів українських купців і промисловців дуже багаті причинилися до успішного закінчення цього діла п. Євген Чучман, промисловець у Львові.

Дня 14. березня ц. р. покинув Організацій-

ний Комітет свої праці. Тогож дня відбулися в Центробанку під проводом преа. д-ра Костя Левинського установчі збори, де по коротких рефератах д-ра П. Кривуцького приступлено до відчитання статуту, виготовленого д-ром Лисняком. Після того Збори прийняли статут і вибрали першу Надзвірну Раду спілки. Підписанням статуту спілки у призначенні публічного нотаря довершено приписаних законних формальностей про оснування спілок з обм. відповідальністю та основано першу українську нафтову спілку під назвою "Український Нафтовий Промисл", спілка з обм. відпов. у Львові з основним капіталом зол. 100.000, який тогож дня сплачено в цілості готівкою.

До Надзвірної Ради нової спілки вибрано Юліана Шепаровича, нач. дир. Центросоюзу як голову і С. Кузика, дир. Центробанку, інж. Андрія Палія, нач. дир. Маслосоюзу, радн. Ярослава Скопника, промисловець і голову Союзу Українських Купців і Промисловців та інж. Івана Марковського, промисловець, як члени. Негадано по Загальних Зборах айшлася Надзвірна Рада на перше засідання та займенувала першу Дирекцію нової спілки з особах д-ра Павла Кривуцького, дир. Зем. Банку Гіпот. й Євгена Чучмана, промисловець у Львові. Після того д-р Кривуцький іменем нової управи спілки подякував Організаційному Комітетові за його успішні підготовчі праці, зокрема зложив іменем управи подяку голові цього Комітету през. д-рові Костеві Левинському, який, не заважаючи на свій високий вік, з молодечою енергією працював у Комітеті та йому проводив, не щадячи ні часу ні праці ні свого великого досвіду.

Як зауважимо, нова спілка "Український Нафтовий Промисл" вже зареєстрована в тут. Окружнім Суді та приступила до праці. Між іншим задаткувала вже відповідну скількість нафтових теренів у Михнівці, які місцеві свідомі селяни зарезервували для спілки, та робить підготовку до контрактів і праці на закупленні теренах. Зокрема поставила собі спілка за завдання дати почин і поміч до створення організації власників теренів та окремо бруттовців і буде в тому напрямі співпрацювати з Українським Технічним Товариством у Львові.

Новий наш промисловий станік бажемо якнайкращих успіхів: "Боже помагай!"

Управа оснаної спілки просить нас вважати, що у всіх нафтових справах слід звертатися просто на адресу: "Український Нафтовий Промисл", спілка з обм. відп. у Львові, вул. Словацького 14, на руки дир. д-ра Павла Кривуцького.

Сенат прийняв новий молочарський закон. ВНЕСКИ СЕН. Ю. ПАВЛИКОВСЬКОГО.

В четвер 26. березня ц. р. сенат прийняв 12 проектів законів, які ухвалив уже сойм. Проект закону реферував сен. Самонтицький. Згадав, що це рамовий закон, який має бути основою виконних розпорядків. Комісія сенату прийняла кілька поправок. Найважливіші торкаються 4. статті, яка віддає Хліборобським Палатам право йдати опінію про доцільність оснування нової молочарні.

Від Української Парламентарної Репрезентації промовляв сен. Ю. Павликовський підкреслюючи, що зорганізоване молочарство не потребує додаткової контролю, яка лише збільшує ко-

шти адміністрації. Звернув увагу, що українські молочарні стрічаються в останній часі з підвищенням старостів, які організують з поспіхом польські "монополістичні молочарні". Вкінці зголосив поправку до 10. статті того змісту, що опінія ревілійних союзів кооператив обов'язує Хліборобські Палати вписати молочарню до реєстру. Сен. Трокевичай звернув увагу, що новий закон є суперечний з інтересами селян і міста.

По промові між. Поляскавич, який вступив проти поправок сен. Павликовського і Трокевичай, сенат прийняв новий молочарський закон з поправками комісії і сен. Олішанського.

Перед нарадами британського і французького штабу.

ЛОНДОН, 27. 3. ПТ. Рейтер повідомляє: Нині впоудне фон Рібентроп відвідав мін. Іден, щоб дістати деякі внясення вчорашньої промови. Мін. Іден поінформував Рібентропа, що наради британського і французького штабу почнуться мабуть до 10 днів. Рібентроп мав звернути увагу, що якщо В. Британія вважає, що П. обов'язує льокарнський договір, то має обов'язок не лише оборони ненарушеності кордону Бельгії і Франції на випадок нападу Німеччини,

але також німецького кордону на випадок нападу Франції. Іден мав відповісти, що з хвилиною, коли Німеччина виповніть льокарнський договір, гарантії В. Британії торкаються лише Франції і Бельгії. Одночасно повідомляють, що Іден і Рібентроп рішили не дискутувати у справі контрпропозиції Гітлера аж до половини травня, сподіючись, що до цього часу дійде до злягідання суперечностей між Францією та Німеччиною.

Большевицько-японський збройний конфлікт неминучий.

ПЕКИН, 27. 3. ПАТ. Представник японської військової влади у Тіен-Тсіні заявив представникам преси: „Якщо комуністи з Шансі вийдуть до Гопей, це доведе до неминучого збройного зудару з японськими військами. Ця заява викликала в Нанкіні і Пекіні побоювання, що

японська військова влада хоче під притокою боротьби з акцією китайської комуністичної армії зайняти Північний Китай. Ці побоювання зростають ще й тому, що комуністи зі Шансі приєднують шораз то більше прихильників, видіючи гасло прогнання японців з Гопей.

НОВИНКИ.

— Найкращі лиси, пелеринки виконує і поручає Ю. Глушеский, пл. Капітульна 3. Тел. 254-46. Приймає футра на переховання дітм. 10—?

— Заг. Збори Т-ва українських наукових викладачів ім. Петра Могили у Львові відбудуться в суботу 28. ц. м. в год. 16.30 у науковій роботні Національного Музею, вул. Мохначького 42.

— Засідання Мат-Прир.-Лік. Секції Н. Т. Ш. буде дня 30. березня (понеділок) у Природничому Музею Т-ва зі звичайним порядком нарад.

— Реколекції для мужчин відбудуться в семінарській церкві у Львові (вул. Коперника) у дніх від понеділка, 30. ц. м. щодень в год. 6 веч. Сповідь у п'ятницю 3. квітня, причастя в суботу, 4. квітня ц. р.

— Шевченківське свято у Міщанському Брацтві відбудеться в неділю 29. ц. м. в год. 12-й зпомудне в доміні Т-ва, Руська 3, I. пов., з рефератом проф. К. Студинського „Шевченко в Галичині у 60-х роках“.

— Наші майбутні артисти. У суботу 28. ц. м. в год. 7. веч. відбудеться попис учнів деклямаційного курсу в Музичному Інституті ім. Лисенка, веденого Л. Кривицькою (мала зала). Хто цікавиться розвитком наших молодих талантів, з яких може вирости не один артист, як теж і мистецькою деклямацією, повинен зійти на цей вечір.

— Вистава еспанської графіки. У залах польського Т-ва прихильників мистецтва у Львові (Промисловий Музей, вул. Дідушицьких) відкрито виставу еспанської графіки, влаштовану при допомозі еспанського консула. В неділю, 29. ц. м. в год. 12 проф. Махневич буде опроводити і пояснювати гостям, після чого виголосить короткий виклад про еспанську графіку. Вистава отворена щодень від год. 10. до 15.

— Тисяч літ України та Сх. Європи. На таку тему виголосить д-р Павло Рорбах в четвер, 2. квітня ц. р. з нагоди п'ятнадцятиліття Спілки Українців у Німеччині реферат у доміні Німецької Преси в Берліні, Тіргартенштрассе 16. Початок у год. 20.30.

— Ювілей С. Русової. Довідуємося, що п. С. Русова приїздить до Львова 31. III. Білети на академію в честь Ювілятки вже можна вбувати в Союзному Базарі. З огляду на те, що з краю прибуває 200 делегаток, кількість продаваних білетів обмежена. Академія відбудеться 2. IV. в Театрі Різноманітностей.

— Дозвіл на переписку з ріднею і читання українських книжок. Дарія Гнатківська, засуджена в варшавському процесі за вбивство мін. Перацького на 15 літ в'язниці, перебуває тепер у в'язниці для жінок у Фордоні. Недавно вона дістала дозвіл від в'язничної влади вести переписку з ріднею та читати українські книжки і часописи.

— Кожен може переглядати „Денник Законів“. Міністр внутрішніх справ Рачкевич андав розпорядок підчиненим властям і урядам, на основі якого кожен матиме змогу зазнайомлюватися зі змістом „Денника Законів“. Дотепер лише передплатники або ті, що купували поодинокі числа „Денника Законів“ могли зазнайомитися з текстом законів, декретів і розпорядків, які оголошують у „Деннику“. „Денник Законів“ мають виставляти у воєвідських урядах і староствах у

тежко доступних для інтересентів місцях (ждальні, інформаційні бюро і т. п.) для безплатного переглядання заінтересованими особами. Міністер у розпорядку підкреслює, що „Денник Законів“ має бути доступний для населення з поминенням бюрократичних формальностей і зайвих утруднень, як викидання, зголошування, гардероби і т. п. Рівночасно з „Денником Законів“ виставлятимуть і воєвідські денники.

— Хто має право лікуватися санаторійно коштом суспільних обезпечень. Згідно з пляном санаторійного лікування, який вийшло заведення суспільних обезпечень, право до такого лічення прислугує: 1) обезпеченням у Фонді обезпечень на випадок недуги і членам їхніх родин; 2) обезпеченням у Фонді емеритального обезпечення робітників; 3) особам, яких лікування мало би розпочатися в часі не довшим як 18 місяців у відношенні до умовних працівників або 12 місяців у відношенні до робітників — від устаткування емеритального обезпечення або від часу використання чинитьб на випадок браку праці.

— Відобрали докторат. Рада правничого відділу львівського університету рішила відобразити ступінь доктора прав Соломонові Кранцові зі Львова наслідком того, що віденський суд засудив його за ошуканство.

— Померли. У Львові помер у 68. р. життя 6. власник Сидорова і посол до галицького сейму з консервативної групи, директор Банку Гіпотечного, віцепрезидент Економічного Т-ва і т. д. ар Корнель Пайгерт. З покинутим зійшов у могилу визначний економічний публіцист, людина високої культури і благородної вдачі. Як політик визнавався великою толеранцією супроти поглядів противника і працював завжди для наближення й порозуміння між поляками й українцями. М. ін. у його помешканні у Львові відбувалися зустрічі політичних діячів найрізноманітніших світоглядів, українців і поляків, для обміну поглядів (т. зв. дискусійні вечори). Похорони д-ра К. Пайгерта почалися 26. ц. м. у Львові, звідки перевезено його тілні останки до Сидорова біля Густина, де власні похорони відбулися 27. ц. м.

— Напад на плебанію. На плебанію в Кримках пов. Опатів випало пізнім вечором шістьох озброєних бандитів і під загрозкою револьверів зрабували у кс. Ремішевського 600 зол. готівкою та щадячі книжочки на суму 3.020 зол.

— Ошуканець лікарем. До коломийської в'язниці привели Карла Шкредка, що вештався по цілому Покутті і вдавав лікаря, натягаючи людей на гроші. Його лікарська практика була фатальною, бо багато його пацієнтів померло. В самій Коломиї зійшло зі світа через нього п'ятеро осіб. По селах число його жертв було значно більше.

— Краєва хроніка. В Перемишлі розпочався курс для громадських дорожників і наглядачів шаріаркових робіт на громадських дорогах. — В поштової агенції в Лешкові пов. Сокаль заведено цілодобову телеграфічну і телефонічну службу. — До шпиталю в Косові привезли Василя Луканя, якого граничний сторож Янгош постріляв у груди, приловивши його на контрабанді. — В державному лісі Старих Кутах згоріло 7 га. лісної культури. Вогонь повстав від недокуреної папіроски. — Із Станиславова видалилися два учні І. кл. гімназії, Альфр. Станкевич і Влад. Кернер, родом із Долини

3 театру.

ПЕРЕЖИВАЇ. ПРЕМ'ЄРА „ІНВАЛІДІВ“ МЕРІЯМА-ЛУЖНИЦЬКОГО.

Український Народний Театр ім. Тобілевича виставив у нас дня 22. березня ц. р. прем'єру Меріям-Лужницького „Інваліди“ — уривок з життя УГА на 4 картини.

Добре, що автор назвав свою пєсу „Уривок з життя“, бо вола нічим іншим не є; ця безперечна істинність у істині дозволяє слухачам ставитися до автора збагацено.

Кол. сотник УГА, архітект, жениться з молодого дівчиною, стає на визвольній війні паліж, а в химерної дружини з причини каліцтва тільки ка будиться життєвий протест — істинногосин до повного життя, назріває драматичний конфлікт. Але, хто хоче знати зміст пєси, той піде на виставу.

Будова пєси фрагментарна — звучать в ній тільки спомини з недавнього великого часу. Тема цікава для молодого і старшого глядача. Тільки у творі Лужницького? Ні! Їх не надано. Бачите тільки уривки і то не тільки, а людські душі, частини їх слабості, рішучості, пориву і зматювання. Провода, є дотепні місця, часами влучні та іділі завваги; безперечно виступає, але всіні все це виглядає зліплене — часом удатно і правдиво, часом таки звичайно „синдетиконом“ — як сказав би о. Ігумен. „Інваліди“ вимагають значної переробки в композиції, дії та характерів осіб, щоб можна було зрозуміти психічні перемени Ромчика, Ліди, Шарського та й мотиви їх дій.

Найповніший у характері і найсимволістичніший є о. Ігумен. Відіграв роль Ігумена п. Р. Тимчук тїрно, продумано, місцями навіть з мистецькою фінацією. Цей артист зробив за останні роки такий великий крок у розвитку свого таланту, що поді цього не підкреслити.

П. М. Бєдаль як сотник-каліка був зовсім добрий, на своєму місці й відіграв таку роль тільки сильно і щиро, але не знав, що робити з переживаннями зрадженого й покинутого життя чоловіка, бо тих переживань автор не вложив у твір. Оцепа, коли каліка паде з крісла, влучи в кімнати померлого Юрія, не заступив переживань, тільки публіку розваляє.

Учень — Ромчик п. І. Кудла був білий у цілій дії, бо... поза бунтом дитинчої душі, є, єна, що має робити. П. І. Рубчак був би відіграв сугу Михайла дуже добре, якщо був би не тільки дешеві ефекти і не пересолить. П. Н. Левинська була нянею в кожному русі й коли в неї буде більше адивованої радості при повороті Ліди, дасть прекрасну креацію. Секретаря намагався грати Радванський демонічно.

Вкінці кілька слів про дебютажку п. В. Шведівну. З першої її появи видно, що це артистка з передбаченою пшолою і з початковою темою. Грес свою роль п. Шведівна в омачавні собою стилі, головню мімікою, як для екрану. З обзавленої трагізму ролі п. Шведівної тільки було добути трагізм, при всіх найкращих її зусиллях. Маємо враження, що до пєси і драм з психічними переживаннями п. Шведівна дуже добре надалась і вона є безперечно гарним надбанням театру Тобілевича.

Згадаємо мимоходом, що стріла о. Ігумена не був „приписовий“ і це слід би справити.

Публіка по третій картині бурливими аплодесками викликала й вітала на сцені автора п. Меріям-Лужницького.

М. Нагорський.

— Фальшиві стозолотівки. Поліція арештувала кохпортерів фальшивих стозолотівних банкнотів Ізр. Вольфінгера з Почаєва пов. Дрогобич, Естера Корніла, Генр. Геберштєка з Дрогобича та братів Мехеля і Генр. Бравера в Галиці Дрогобич. Стверджено, що арештовані були на послугах Менделя Цукерберга, різника з Дрогобича, який вдержував безпосередні зв'язки з фальшивниками. Цукерберг утік. За ним розіслано стежні листи.

— Велика залізнична катастрофа склалася біля станції Лозаваїв на південній Україні. Розбилося тринадцять вагонів, причому зникло залізничний шлях на просторі 150 метрів. 12 осіб утратило життя. На місце катастрофи вислали слідчу комісію.

— Незвичайна музична пам'ять. Російський композитор Глазунов, що помер недавно в Парижі, визнавався незвичайною музичною пам'яттю. Він відтворив з пам'яті цілу увертюру до опери „Князь Ігор“ Бородин, коли згубився десь рукопис цього твору. Глазуновові було досить раз почути якийсь оркестральний твір, щоб опісля відіграти його в цілості нічою на фор-

тільки. Як сказати, ця феноменальна пам'ять у людини була виключно музична. У щоденному житті він забував постійно різні речі і сам признавав, що треба було цілого року, щоб він змінив собі число дому, де мешкає.

— Метеор упав у море. Завтра англійського корабля „Дуглас“ була очевидцем незвичайно-го явища. Коли корабель знаходився на висоті Сент-Пієрського острова на Індійському океані, настала нагло темнота немов підчас тайфуна. За кілька секунд величезна банскавниця прорізала омут, причому розділилася жвавий світ. В цьому самому місці з темного неба зійшла в море вогниста брила, зазначуючи свою ходу сполученням іскор і диму. За кілька минут небо знову протерлося і показалося сонце. Тільки оповідник корабля був коротіше море, з якого виходили хмарні водної пари, яки у гвинті зобулися жаром. Шість те явище зробило на пасажирів корабля „Дуглас“ велике враження. Ше до того над місцем, де впав метеор, збиралася велика парі і диму. На великому просторі доводилося плавати порожні риби, деякі немов звалося. Поміри температури в місці, де впав метеор, ще пів години пізніше ствердили вищу температуру води, ніж деінде.

Подивляй сенсативно низькі ціни бельєських суконних матеріалів у фірмі А. Віттельса, Дай, Рувовського 7. також імпреговані пальти, мужеська гардероба до міри, казково дешево. Тремхот для реклами зол. 17.—. Йдемо в думом часу і постійно обнижуємо ціни на нові вироби. 14/113

ДИВОГЛЯДИ.

ТИГРИЦЯ НА ПРОХОДІ В МІСТІ.

Льондонці мають таку сенсацию. Щодня аудієнція міста проходить велика тигриця із своїм ридом, що їде на прохід. Це примарина хижка Рудольф Маттіо. Веде він тигрицю на ланцюгу. Проходять наближаються завжди до звіринець, хоч П. володар усення, що вона не киється на нікого, без його дозволу. Англієць люблять спорт і безпеку і дозволяють містерові Маттіо на таку продукцію своєї сили.

ЗАКОН І МИСТЕЦТВО.

Іде тепер у Льондоні одна кримінальна песа. У цієї песі одна з дієвих осіб палить на сцені 5-фунтові банкноти. Само собою, що на сцені викликали підробленого банкноту, який приготували спеціально для песи. Одного дня до директорки театру задоволили в поліції і пригадали їй, що не варто підробляти англійських банкнотів для будучої цілі і що вона відповідатиме за це перед судом. Директорка вислала на поліцію протест і вона йшла далі, як на перших мистецтвах. Цими днями прийшов до театру інспектор поліції і прочитав директорці текст закону, з якого виходить, що не тільки вона, але і артист підлягає карі, коли виставлять фальшивих банкнотів. Кара — в'язниця роботи. Тоді директорка рішила звернутися до містера 5 фунтів і дав палити на сцені правдиві банкноти. Але банкноти спалюють так, щоб зникло його число. Тоді йдуть з цим клатком паперу до державного банку, який муонть випустити його за 5 фунтів. Чому дирекція не запропонувала авторові зміняти у песі дотичне місце за якусь меншу суму в депозитній валюті? невідомо. Публіка хоче бачити, як горять правдиві гроші.

Дописи.

Львівщина.

Шевченківський концерт у Миклашіві. 75-ліття смерті Шевченка вшанував Миклашіві концертом, що відбувся в неділю 22. ч. м. виходом чит. „Просвіти“. На сцені, гарно прибраній килимками і вишиваними ручниками, мала портрет поета. Концерт почався „Заповітом“ (Людкевича), що його відспівав мішаний хор. Добре обрану промову про Шевченка як творця нової української мови вголосив п. Василь Попович. На дальшу програму склалися хоромі продукції мішаного і мужеського тору, переплітні декламації. Концерт закінчився відспіванням національного гімну. Промови хоромі обіцяв декан п. Данило Бурак. Багато праці в підготовку жіночого хору вложила п. Стефанія Романовська. Концерт закінчив гарне враження.

БРОДИ.

Шевченківський ювілейний концерт у Бродях. Для ч. м. уклала філія Т. „Просвіта“ при співучасті М. Т. „Бомі“ з нагоди 75. роковин смерті Т. Шевченка секторний концерт. Програма складалася з „Заповіту“, реферату, декламації, продукції хору з дутою оркестру.

ВІДГУКИ ДНЯ.

В парні.

Перша — добрий намір. Зайде чоловік і тільки має прикраси, що при плачці, бо потім — сама радість. Сиде собі делебуй у ватнику, а пара чи сухий воздух своє робить: навіть думки прочищує. Так легко тоді на душі, немов за теплою стіною нем і наших сварів, ні доходу проти інших молотарів, ні гризів за ватришній день.

Сидів я собі отак недоволю в парні і свою думу думав. Про цікаву річ. Про ще один зайвий доказ, що ми і москалі — два різні народи. А той же один доказ, це — парня.

Ми себе маємо за ідеалів чистоті... „Моя бачуна — казів мені раз один українець — ніколи не купався, а як змерла, то тіло було біле, білоосенське...“

А москалів маємо за ідеал бруду... „Та там у них такий бруд, що Господи!“

Всех тинь коханий москвичини мужик має „бояку“, а українець і не думає про неї.

Я люблю парню і що кілька місяців обов'язково йду туди.

Зайшов і тому кілька днів.

Рав, що по карнавалі, а друге — перед Великоднем. Відрау два гриби в борщ, то я виплачується.

Сиджу я там, думу думаю, а дехто з сусідом розмовляє.

Тепер мода на нормалізацію, то я не диво, що розмова про неї йде.

Балакають два поляки.

— З тими українцями — який грубий, паловатий пая — то вже воляється, як кіт в оселіщем. І аяли і приречення і інотрукції. Чи не забагато, пане того.

— Не можу сказати. Я, прошу парна, з Ко-

гресівни і в тих справах не дуже орієнтуюся. Але мені здається, що їм дещо належить.

— Не перече, пане того. Однак все має п. кісь границі! Я з діла праділа малопольнян і знаю дуже добре тутешні стосунки, пам'ятаю.

Був би я може ще щось цікавішого довідався, але в кімнату ввійшли два нові гості і розмова вірталася.

Нові гості оглянули нас, ми їх, трохи поговорили і прийшло по добрий хвилинці почали між собою балаку. По українськи...

— Ви де жили гімназію?

— В Бережанах.

— Що ви кажете? Я також! В котріх році?

— В 1900.

— Тоді вже мене давно не було.

Грубий малопольнян, почувши слово Бережани, напустив вуха.

— А які за те професори там були?

— Шамбелля Сосевицький... Бачинський...

— і почав вичисляти одного за одним.

Потім розмова вірталася на околицю, гімназіяні історії, бережанські анітали...

Малопольнян весь час вертівся неспокійно, аргументи не втерів і пішов до них.

— Не можу видержати. Панове — бережанці, я також! Як ви почали за професорів, пане того, то я не можу мовчати. Чи пам'ятаєте, панове... — і почав припущувати гімназіяні історії.

— Признаюсь панове, що я сам наполовину українець. Моя мама в Теремешині.

— Чи інженір Теремешин, то ваша родина?

— Так! І інженір і який учитель Яблукевича і парох Висханець... Усе те родина по мамі... Але я по батькові маю щось там, пане того...

Після того два українці вийшли, а малопольнян вернувся до свого товариша і продовжував далі про нормалізацію.

— Кажу вам, що воно насправду трохи зоб'ято... Залив, приречення, кажуть навіть про якісь інотрукції...

Галактион Чіпка.

стри та скрипкового соля в супроводі фортепіану. Серед зелені аналів бюст Шевченка прибраний стилізованими та народними вишивками. Свято почалося тощо в год. 19. „Заповітом“ (муз. укладу Стеценка) в супроводі фортепіану. Прийняв виступали його стоячи. З черги вголосив реферат про Шевченка о. Л. Кусня. Глибоко обдумана патріотична промова викликала симпатичне враження у присутних. Дути оркестру „Бонна“ від промовом відомого диригента о. проф. М. Е. Осалди відіграла дуже ніжно та дискретно: марш молоді, Чайковського романсу, Роздольського Захід сонця та Недільського Засяло сонце. Повага цієї оркестри на естраді була дуже малою несподіваною для присутних. Дотепер постійно виступала симфонічна оркестра, яка добула собі належну славу і признання. Безперечно вона стоїть вище під мистецтвним оглядом від дутої, та а чисто технічних причин не можна було П. тепер скласти тому, що важливі члени вийшли. О. проф. Осалда дуже добре поради собі, беручи дути оркестру, яка існує вже 7 літ. П. заснував о. проф. Осалда і ми мали нагоду чути П. часто лише на фестивалях, народних забавах та церковних святах. Перший раз почули ми П. на естраді. Свою тишкетну гру закінчує фаховому диригенту о. Осалді, який і в цей ділявці звнізався незвичайно обаяливо і поправно. Ця оркестра, що тепер є найкращою у Брідщині повинна взяти участь у змаганнях оркестру. Обіцяв відігравати по мистецтві М. хор „Бонна“ в супроводі фортепіану Стеценка — Прометей та Людкевича — Широкий Луг. Оба ці твори анведені у нас перший раз в укладі м. хору залишили бадьорий спомин. Менше внятною була декламація. З черги інж. Ст. Казанівський відіграв на скрипці в супроводі фортепіану Данила Резигівця та Бекжоровича Український ралсодію. В першій тощі слізно було у скрипка трему, зате Ралсодія вийшла дуже добре. Певний тон, пречність і чутливість у виконанні, це добрі прикмети молодого скрипка. Публіка заслужено нагородила дебютанта респонним оплесками. Найкраще подобався останній топоча: Хустина, поема Шевченка в музичному укладі Топольницького. Цей поважний твір зложений з трьох частин, характеризують соля, мішані та мужеські хори в супр. оркестри або фортепіану. На перше місце вийшов теноровим солюм ала, др І. Сірко. Др Сірко орудує своїм легким ліричним тенором певно, аврально та виголо. Чумацьку пісню відіграв зі ерозуваннями та відповідною інтерпретацією. Спиритичне було басове солюм п. Лукаця, героїчного баса-баритона. Металевий звук голосу долав поваги голосовій партії. Менше диспозовано була сопраністка п. Анадрішаніна. Ми чули П. не раз кращою, головню в солюм партіях псалмів; все таки видержала зміло у тембрі. Хорові партії в Хустині вийшли імпортантно і краще тут заслугове хор „Бонна“ на особливу увагу і повне признання. Хор „Бонна“ налічує коло 50 осіб, має чисті дібрані голоси, зіспіваний, правильні віддихи, у виконанні пречизний особливо

в „крещендах“, пініссімах і фортіссімах прямо ідеальний. Видно залізу руку доброго диригента о. проф. Осалди. Фортепіановий дострій спочивав у певних руках молоденької, дуже талановитої і симпатичної піаністки п. Стефії Осалдиной. Як все, так і цим разом з повним задоволенням і мужеською серйозно звнізався піаністка із свого завдання. Сподіємося, що та Осалдина, яка робить великі поступки у своїх музичних студіях не забаром збільшить ряд наших піаністок-виртуозів, що їй шире бажаємо. Відспіванням національного гімну закінчився концерт. І. С.

БЕРЕЖАНЩИНА.

Загальні збори Районної Молочарні. Дня 23. ч. м. відбулися загальні збори Районної Молочарні в Лісних коло Бережан при участі делегата „Маслосоюзу“ п. інж. М. Хроновя. Молочарня основана в лютім 1933 р. розвивається дуже гарно. Зі збігу утрим присутні (180 делегатів) довідалися, що Р. М. має 24 збірні з 3.560 членами. Продукція масла в 1935 р. дійшла до 49.324 кг. Минулого року Р. М. переробила 1.153.428 л. молока, себто дещо перевищило 3.200 л. Торги молочарні в минулому бізнесовому році дійшли до 121.504 зол. 44 сот., з чого на виплату доотавцям пішло 101.967 зол. 09 сот. Молочарня веде свою крамницю в Бережанах, яка також дуже гарно розвивається, торги крамниці минулого року дійшли до 22.781 зол. Бізнес виказує зиск 2.509 зол. 09 сот. З цієї суми загальні збори призначили до запасового фонду 1.964 зол. 09 сот., 620 зол. на добродійні цілі. Заслуга гарного розвитку молочарні в першій мірі управ. в склад якої входять п. М. Придун, п. М. Суходольський і проф. А. Мидляк. Головою Надзірної Ради від орукування молочарні є о. декан Е. Бачинський. Наралі були ділові, хоч деякі члени авантюристи з особистих мотивів хотіли збори розбити. Але шкідливих коопераций усунули зі сали, а збори одностайно висловили домагання до управ. в надзірної ради, щоб члени авантюристи кі усунути з кооператив. Це слушне домагання управ. вже виконала. Учасники.

Спорт.

КРАЄВІ ПІНГ-ПОНГОВІ ЗМАГАННЯ.

Незаманно цікаво заповідаються краєві пінг-понгові змагання. Зголосилося до них поперх 30 змагуців всіх сильніших наших клубів. Ці атракційні змагання почнуться вже в суботу 28. III. в год. 4-тій (16) в доміці У. Т. К. Т. „Пай“, вул. Рувовського 22 (Народний Дім). III. пов. Продовження в неділю 29. ч. м. в год. 15-ій (3. зопод.).

Нові книжки й журнали.

Омелія Терлецький: ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, козацька доба з 32 образками та 5 малюнк. Львів 1935. Накладом Т. „Просвіта“. Стор. 64. 4. 8.

Певно найдетъ П. въ
дасъте оголошениа
нашого шоденника!